

S p r a w o z d a n i e

komisji budżetowej o czynnościach departamentu II. Wydziału krajowego w zakresie finansowym.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dn. 3. marca b. r. przydzielił Wys. Sejm komisji budżetowej do zdania sprawy czynności departamentu II. Wydziału krajowego, o ile takowe dotyczą spraw finansowych.

W okresie czasu sprawozdaniem Wydziału krajowego objętem, czynności te odnosiły się 1) do zrealizowania uchwalonej przez Wys. Sejm w r. 1890 4% pożyczki krajowej w wysokości 1,500.000 nom. wartości i 2) do zmiany planu umorzenia obligacji pożyczki z r. 1873.

Ad 1) Odmienne od sposobu praktykowanego przy emisjach z lat poprzednich, Wydział krajowy przystąpił do sfinansowania tej pożyczki, nazwanej „pożyczką krajową z r. 1891“ przez rozpisanie ograniczonej konkurencji, do której zaproszono wszystkie poważne instytucje finansowe krajowe i 4 instytucje wiedeńskie, przyczem Wydział krajowy oznaczył sobie kurs emisyjny minimalny, poniżej którego nie miał obowiązku przyjmowania oferty, choćby takowa była względnie najwyższą. Skutek okazał, że ten sposób był dla skarbu krajowego bardzo korzystny, gdyż od konsorcjum złożonego z banku krajowego, banku kredytowego i gal. Kasy Oszczędności, otrzymał Wydział krajowy kurs o przeszło 1% wyższy od minimalnego kursu oznaczonego pro foro interno przez Wydział krajowy z uwzględnieniem stosunków targów pieniężnych w danej chwili.

Pomyślny ten rezultat osiągnięty został po części i dla tego, że obligacje tej pożyczki miały przed emisją zapewnione nadanie charakteru walorów pupilarnych, uzyskanie prawa notowania na giełdzie wiedeńskiej i co za tem idzie, prawo lombardowania w banku austro-węgierskim.

Uzyskanie dla obligacji tej pożyczki owego charakteru i praw owych w tak stosunkowo krótkim czasie, zawdzięczyć należy silnym i ciągłym staraniom Wydziału krajowego i skutecznemu wsparciu tych starań przez Koło polskie w Wiedniu i Ministra Zaleskiego, do których Wydział krajowy kilkakrotnie się odnosił, motywując swoje żądanie w obszernych memoriałach.

Starania swoje w tym kierunku rozciągnął Wydział krajowy także na obligacje pożyczek krajowych z lat 1884, 1885, 1888 i 1889, które do r. 1891, charakteru walorów pupilarnych i prawa notowania na giełdzie wiedeńskiej jeszcze nie były uzyskały, pomimo, że przy podejmowaniu emisji każdej z tych pożyczek Wydział krajowy czynił w tej sprawie starania.

Ponowione te usiłowania uwieńczone również zostały pomyślnym skutkiem i obecnie obligacje wszystkich pożyczek krajowych posiadają charakter walorów pupilarnych i prawo notowania na giełdzie wiedeńskiej, to bezsprzecznie przyczynia się niemało do ustalenia kursu tych efektów.

Ad 2) Komisya budżetowa uznaje również za uzasadnione zarządzenia Wydziału krajowego względem zastosowania na przyszłość planu umorzenia obligacji pożyczki krajowej z roku 1873 do faktycznego stanu rzeczy stworzonego przeto, że na podstawie ustawy krajowej z dnia 22. marca 1882 wykupiono z wolnej ręki obligacje pożyczki krajowej z roku 1873 za kwotę 768.700 zł.

Zatrzymując w nowym planie umorzenia i losowania oznaczoną pierwotnym planem wysokość półrocznych rat, pozostawił Wydział krajowy nienaruszone prawa posiadaczy obligacji i obowiązki kraju, wobec swoich wierzycieli.

Gdy jednak z powodu wykonanego powyżej wykupna z wolnej ręki pewnej ilości obligacji, zmienił się pierwotny stosunek poszczególnych seryj obligacji tej pożyczki, postanowił Wydział krajowy, w granicach niezmienionej kwoty kapitału, jaka wedle pierwotnego planu, miała być przy każdym losowaniu umorzona zmienić ilość obligacji, która ma być z poszczególnych seryj wylosowaną, a całą pozostałą do spłaty sumę nom. 389.300 złr. rozłożono na 21 rat półrocznych zamiast 46 rat pozostałych jeszcze podług pierwotnego planu umorzenia.

Pożyczka ta jak wiadomo oprocentowaną jest po 6%, przeto przeprowadzenie tej przemiany bez naruszenia praw właścicieli leżało w interesie skarbu krajowego. Opierając się na powyższym wywodzie, komisya budżetowa wnosi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z czynności departamentu II. Wydziału krajowego o ile takowe dotyczy spraw finansowych.

Lwów dnia 31. marca 1892.

Przewodniczący:

Dunajewski w. r.

Sprawozdawca:

Goldmann w. r.